

**Чернігівська обласна універсальна
наукова бібліотека ім. В.Г. Короленка
Чернігівський державний педагогічний
університет ім. Т.Г. Шевченка**

*(До 60-річчя
від дня народження)*

**ОЛЕКСАНДР ВАСИЛЬОВИЧ
БОБИР**

(Біобібліографічний показчик)

ББК 91.9:83

Б72

Бобир Олександр Васильович: (До 60-річчя від дня народження). (Біобібліогр. покажч.). / Скл.: Н. В. Романчук; Вступ. ст.: П. Куценко; Фото: В. Шайгородський; Відп. за вип. П. В. Грищенко. – Чернігів, 2009. – 16 с. – (Чернігів. ОУНБ ім. В. Г. Короленка; Чернігів. педуніверситет ім. Т. Г. Шевченка).

Скл.: Н. В. Романчук.

Фото: В. Шайгородський

Вступ. ст.: П. Куценко

Відп. за вип.: П. В. Грищенко

Комп'ютерний набір: Т. М. Комлик

Макетування: Л. М. Олійник

Ризограф Чернігівської ОУНБ ім. В. Г. Короленка

Тираж 150

Педагог і літературознавець Олександр Бобир

Олександр Васильович Бобир народився 23 січня 1950 року в селищі Холми Корюківського району Чернігівської області в сім'ї службовця. Оскільки його батька часто переводили на нове місце роботи, хлопчина топтав моріжки Дмитрівки, бігав стежинами Бобровиці, переступив шкільний поріг у Носівці, а закінчив середню школу уже в Ніжині.

Тож не дивно, що в Ніжині Олександра привабив славетний педінститут. У юнацьких мріях він інколи бачив себе на театральній сцені, планував зайнятися журналістикою, був активним спортсменом. Та любов до красного письменства переважила: 1967 року О. Бобир вступив на філологічний факультет Ніжинської вищої школи, де вивчав російську мову та літературу, відвідував літературну студію, на зібраннях якої виступав більше у ролі критика поетичних творів відомих у майбутньому поетів А. Мойсієнка, В. Сапона та інших. Пройшовши школу Г. Аврахова, Д. Наливайка, М. Красильника, П. Сердюка, він робив перші літературознавчі розвідки.

Після закінчення в 1971 році навчання в інституті О. Бобир працював учителем російської мови та літератури в селі Патюти Козелецького району на Чернігівщині. Далі була армійська служба на Байконурі.

Після демобілізації О. Бобир повернувся до alma mater, став викладачем кафедри російської та зарубіжної літератури, вступив до аспірантури. Разом із однокашниками, які зараз стали відомими вченими, докторами філологічних наук, професорами – П. Михедом, О. Ковальчуком, поринув у світ літературознавчої науки. 1982 року він захистив кандидатську дисертацію «Творчество Е. Н. Чирикова 1890-1905 годов и проблемы русского критического реализма». Особистість російського письменника привернула увагу молодого українського дослідника тому, що Є. Чириков активно відгукнувся на події в Україні за часів революції 1905-1907 років – надрукував нарис «В сахарном королевстве», а потім і драму «Мужики», в яких відобразив заколот селян Глухівського повіту Чернігівської губернії. Обрану тему дисертаційного дослідження О. Бобира підтримала відомий літературознавець, член-кореспондент АН України Н. Крутікова.

Оскільки російський письменник Є. Чириков після жовтневих подій критично ставився до політики більшовиків та їхнього лідера В. Леніна, а згодом емігрував за кордон, за радянських часів О. Бобиреві довелося подолати чимало труднощів на шляху до публікації своїх наукових розвідок. У цей важливий період становлення молодого літературознавця його духовно підтримували та надавали професійну допомогу доцент І. Панченко та професор В. Скуратівський.

Після захисту кандидатської дисертації коло наукових інтересів О. Бобира значно розширилося. Зокрема, його зацікавили теми, пов'язані з українсько-російськими контактами: Леся Українка і Є. Чириков, творчі стосунки М. Заньковецької з російськими митцями. 1984 року виходить його літературознавча розвідка «Марія Заньковецька у колі діячів російської культури» (1984). Вона зацікавила знаного російського літературознавця В. Лакшина, який погодився з думкою автора про те, що певною мірою М. Заньковецька, знайомлячи А. Чехова з народними українськими піснями, вплинула на задуми письменника у створенні п'єси «Чайка». Не залишилися непоміченими й статті дослідника, присвячені Лесі Українці.

З 1985 року О. Бобир працює в Чернігівському державному педагогічному інституті / університеті імені Т.Г. Шевченка спочатку завідувачем кафедри мови та літератури, а згодом деканом факультету початкового навчання.

Специфіка роботи з майбутніми вчителями початкових класів зумовила певну «переорієнтацію» наукових інтересів О. Бобира. Його увагу привернули проблеми дитячої літератури, зокрема, англійської. За останній період у фахових педагогічних часописах ним були надруковані статті про творчість Д. Свіфта, Е. Ліра, А. Мілна, П. Треверс, Д. Баррі, Р. Стівенсона, які, за задумом автора, мають стати розділами майбутньої книги про англійську дитячу літературу, так необхідну українським учителям. Доктор мистецтвознавства, професор В. Скуратівський писав: «Нині літературознавці, на жаль, не

так уже часто звертаються до дитячої літератури. Олександр Васильович усе частіше зупиняє на ній свій дослідницький погляд. А це свідчить не тільки про високу літературознавчу кваліфікацію, але й про людську доброту».

Як педагога-практика, хвилює О. Бобиря «вічна» тема – вихованість молодого покоління. На початку 90-х років ХХ ст. він разом зі своєю дружиною – теж викладачем, кандидатом педагогічних наук, доцентом Чернігівського педінституту С. Бобир видав посібник для майбутніх учителів «Правила хорошого тону» (1991). Згодом вийшла його книга для молодших школярів «Роби не так, як Нетреб'як» (1998), яку проілюструвала молодша донька Олександра Васильовича – Тетяна (нині вона член Національної спілки художників України). Пізніше учні мали змогу познайомитися з «Абеткою спілкування» (2004). В останні ж роки двома накладами побачив світ навчальний посібник О. Бобиря «Етикет учителя» (2004, 2009), що започаткував введення до програм педагогічних вишів України відповідного навчального предмету.

Разом із тим О. Бобир не полишав літературознавчих досліджень. Протягом 1991-1992 років він працював у Градець-Кралівському педінституті (Чехословаччина). Це дало йому можливість продовжити тему дисертаційного дослідження, написати про еміграційні роки життя й творчості Є. Чирикова, опублікувати в Санкт-Петербурзі та дати науковий коментар його мемуарам «На путях жизни и творчества». Доповіді на семінарах чеських русистів, статті О. Бобиря у вітчизняних та зарубіжних виданнях Росії, Чехії, Канади, США звернули на себе увагу літературознавців, були відзначені авторитетними науковцями В. Келдишем, Є. Сахаровою.

Знайомство з літературними архівами Чехії дозволили чернігівському досліднику «відкрити» для широкого українського загалу непересічну особистість нашого земляка П. Савицького. О. Бобир перший на пострадянському просторі почав писати про Савицького – політика й літератора, видав зі своєю передмовою збірку його віршів «Дороги» (1996). На фоні жвавого інтересу до євразійства вихід цієї книги став безперечною подією.

Філологічний доробок О. Бобиря зібраний у книзі «Поліфонія філології: Статті різних років» (2005).

Наказом Академії педагогічних наук України від 7 травня 2008 року за багаторічну плідну педагогічну діяльність Олександр Васильович отримав нагороду - знак „Ушинський К.Д.”.

Кандидат філологічних наук, доцент І. Панченко писала: «Олександр Бобир вдало поєднує талант ученого й педагога – діяльного і щирого. Він відчуває себе відповідальним за передачу знань тим, кому буде призначено завтра творити добро і нести на собі світовий тягар».

Біобібліографічний покажчик «Олександр Васильович Бобир» продовжує серію посібників, присвячену письменникам та літературознавцям Чернігівщини, які були підготовлені та видані Чернігівською ОУНБ ім. В. Г. Короленка у попередні роки. Він містить відомості про творчий доробок педагога та літературознавця, кандидата філологічних наук, професора, декана факультету початкового навчання Чернігівського державного педагогічного університету імені Т. Г. Шевченка Олександра Васильовича Бобиря.

Посібник має за мету систематизувати друковані джерела, які розкривають філологічну та педагогічну діяльність вченого, знайомлять з його життям. У ньому дотримано хронологічний характер розміщення опублікованих праць у прямій послідовності. Деякі з них проанотовані.

Біобібліографічний покажчик супроводжується допоміжним довідковим апаратом, який складається з іменного покажчика. Добір матеріалу завершено у листопаді 2009 року. Бібліографічний опис здійснено відповідно існуючим державним стандартам та згідно з рекомендаціями ЦНБ ім. В. І. Вернадського по складанню та оформленню бібліографічних покажчиків.

Даний покажчик може бути корисним викладачам, студентам вищих навчальних закладів, бібліотечним та музейним працівникам, всім, кого цікавлять літературознавчі дослідження російської, української, дитячої літератури та питання етикету і культури мовлення.

Хронологічний покажчик друкованих праць та публікацій Олександра Бобиря

1980

1. РОСІЙСЬКИЙ письменник [Є. М. Чириков] про селянство Чернігівщини: до 75-річчя першої російської революції // Десн. правда. – 1980. – 18 січ.

1981

2. ИЗОБРАЖЕНИЕ революционных событий 1905 года в деревне в творчестве писателей-знальцев. – К.: КГПИ, 1981. – 25 с.

3. М. ГОРЬКИЙ і Є. Чириков (До питання «М. Горький і письменники-знаннівці») // Рад. літературознавство. – 1981. – № 5. – С.70-76.

1982

4. ЛЕСЯ Українка и Е. Чириков (К вопросу о сотрудничестве Леси Украинки в журнале «Жизнь») // Вопр. рус. лит. – 1982. – № 1. – С.146-151.

5. ГОГОЛЕВСКИЕ традиции в творчестве Е. Н. Чирикова // Тезисы докладов I Гоголевских чтений. – Полтава, 1982. – С.40-41.

6. ТВОРЧЕСТВО Е. Н. Чирикова 1890-1905 годов и проблемы русского критического реализма: автореф. дис. канд. филол. наук. – К., 1982. – 20 с.

7. ПАМ'ЯТНИК Гоголю в Києві // Під прапором Леніна (Ніжин). – 1982. – 25 серп.

8. М. ЗАНЬКОВЕЦЬКА в колі російських письменників та діячів культури // Українська драматургія та театр у сім'ї братніх культур: тези доп. і повідомл. наук. - теорет. конф., присвяч. 100-річчю укр. проф. театру, засн. М. Л. Кропивницьким, 25-28 вересня 1982 року. – Кіровоград, 1982. – С.151-152.

9. SACRED moments // News from Ukraine. – 1982. – №49. – С.6 (англ. мовою).

Про М. Заньковецьку та укр. театр.

10. АКТРИСА-ІНТЕРНАЦІОНАЛІСТ: штрихи до портрету [М.К.Заньковецької] //Під прапором Леніна. – 1982. – 20 жовт.

11. РОСІЙСЬКИЙ глядач аплодує Заньковецькій: до 100-річчя першого професіонального театру корифеїв української сцени // Десн. правда. – 1982. – 24 жовт.

1983

12. К ВОПРОСУ о художественном наследии Гоголя в русской литературе начала XX века (Гоголь и Чириков) // Гоголь и современность. – К., 1983. – С.75-82.

13. ПЕРШІ Гоголівські читання // Рад. літературознавство. – 1983. – № 1. – С.77-78.

Співавт. В. Звиняцьковський.

14. У КОЖНОГО своя доля (М. Заньковецька і О. Суворін) //Дніпро. – 1983. – № 3. – С. 114-117.

15. СТАНЮКОВИЧ Костянтин Михайлович // УРЕ. – 2-е вид. – К., 1983. – Т. 10. Салют – Стоговіз. – С.501.

16. КРЕСТЬЯНСКАЯ масса в дореволюционном творчестве Демяна Бедного // Поэт борьбы и созидания: тез. науч.-теорет. конф., посвящ. 100-летию со дня рождения Демяна Бедного (апрель, 1983 г.). – Кіровоград, 1983. – С. 29-33.

17. В. А. СУХОМЛИНСКИЙ о роли художественной литературы в эстетическом воспитании //Проблемы формирования всесторонне развитой личности в педагогическом наследии В.А. Сухомлинского и практике работы современной школы: тез. докл. науч.-практ. конф. (28 сент. 1983 г.). – Кіровоград, 1983. – С. 107-108.

1984

18. МАРІЯ Заньковецька у колі діячів російської культури. – К., 1984. – 32 с. – (Сер.6 «Література і мистецтво» / т-во «Знання» УРСР, № 3).

19. ТЕЛЕШОВ Микола Дмитрович // УРЕ. – 2-е вид. - К., 1984. – Т. 11. – Кн. 1. Стодола-Фітогеографія. – С.189.
20. УСПЕНСЬКИЙ Гліб Іванович // УРЕ. – 2-е вид. – К., 1984. – Т. 11. – Кн. 1. Стодола-Фітогеографія. – С.509.
21. УСПЕНСЬКИЙ Микола Васильович // УРЕ. – 2-е вид. – К., 1984. – Т. 11. – Кн. 1. Стодола-Фітогеографія. – С.509.
22. ФЕТ Афанасій Афанасійович // УРЕ. – 2-е вид. – К.,1984. – Т. 11. – Кн. 1. Стодола-Фітогеографія. – С.565.

1985

23. ЧИРИКОВ Євген Миколайович // УРЕ. – 2-е вид. – К.,1985. – Т. 12. Фітогормони-ь. – С.318-319.
24. ШКЛОВСЬКИЙ Віктор Борисович // УРЕ – 2-е вид. – К., 1985. – Т. 12. Фітогормони-ь. – С.416.
25. А. П. ЧЕХОВ и М. К. Заньковецкая (К вопросу о творческих взаимосвязях) // Поэтический мир Чехова: сб. науч. тр. – Волгоград, 1985. – С. 108-116.
26. ВІН любив Україну [А. П. Чехов] // Десн. правда. – 1985. – 28 січ.
27. ЧЕХОВ і Заньковецька: до 125-річчя з дня народження А. П. Чехова // Десн. правда. – 1985. – 29 січ.

1986

28. «СЛОВО о полку Игоре» в творческой биографии Н. А. Заболоцкого // Черниг. обл. науч.-метод. конф., посвящ. 800-летию «Слова о полку Игоре»: тез. док. (май 1986) – Чернигов, 1986. – Ч. I. – С.98-99.
29. ПАМ'ЯТЬ молодих: театр [ляльок за мотивами творів Б. Васильєва] // Десн. правда – 1986. – 28 лют.

1987

30. ПРОСТРАНСТВЕННО-ВРЕМЕННЫЕ отношения в рассказах А. П. Чехова о детях // Пространство и время в литературе и искусстве. Теоретические проблемы. Классическая литература: методические материалы по теории литературы / Даугавпилский пед. ин-т им. Я. Э. Калнберзина. – Даугавпилс, 1987. – С.94-96.
31. ДІТИ як майбутнє народу в творчості Франка // Лиш боротись – значить жить!: Тези обл. наук.-творч. конф., присвяч. 100-річчю з дня публікації зб. Івана Франка «З вершин і низин» (29-30 грудня 1987 р.). – Одеса, 1987. – С. 8.
32. «ЕДИНСТВЕННЫЙ и лучший путь – любовь к детям»: К 175-летию со дня рождения И.А. Гончарова // Сов. педагогика. – 1987. – №8. – С.100-105.
33. СПЕЦКУРС для студентов-заочников «А. П. Чехов и народное просвещение» // Совершенствование подготовки учительских кадров без отрыва от производства: тез. респ. науч.- метод. конф. / под ред. Б. А. Янсона / Даугавпилский пед. ин-т им. Я. Э. Калнберзина. – Даугавпилс, 1987. – Ч.1. – С.10-12.
34. КУДИ веде дорога Пушкіна [театр-студія «Молодіжна сцена»] // Десн. правда. – 1987. – 4 квіт.
35. «...ГОРТАЛИ гривою ті дні, як книгу» // Десн. правда. – 1987. – 18 листоп.
Нарис про революціонера і поета Д. В. Петровського, уродженця с. Дроздовиця Городянського р-ну.
36. ЗУСТРІЧ з російським класиком: 18 червня – 175 років від дня народження І. О. Гончарова // Десн. правда. – 1987. – 17 черв.
37. З ДАЛЕКОГО минулого // Літ. Україна. – 1987. – 25 черв.
Невідомий лист рос. письменника І. О. Гончарова зберігається у фондах Черніг. іст. музею.

1988

38. ЧЕХОВ, Заньковецкая и Суворин // Литературный процесс и проблемы литературной культуры: материалы для обсуждения / Таллинский пед. ин-т им. Э. Вильде. – Таллин, 1988. – С.33-35.

39. ВІДОБРАЖЕННЯ повстання чернігівських селян у драмі Є. Чирикова «Мужики» // Друга Чернігівська обласна наукова конференція з історичного краєзнавства (грудень 1988 р.): тези доп. – Чернігів; Ніжин, 1988. – Вип. I. – С.85-86.

40. ОСОБЕННОСТЬ брянской интерпретации творчества Н.В. Гоголя и современность (статья «Испепеленный») // Наследие Н. В. Гоголя и современность: тез. докл. и сообщ. науч.- практ. Гоголевской конф. (24-26 мая 1988 г.). – Нежин, 1988. – Ч. 1. – С.56-57.

1989

41. ПИСЬМО Е. Н. Чирикова к Л. Н. Толстому // Вопросы лит. – 1989. – №2. – С.278-281.

42. ВОЗДЕЙСТВИЕ Новгород-Северского периода жизни К. Д. Ушинского на его педагогическую и литературную деятельность // Новгород-Северскому – 1000 лет: тез. докл. обл. науч. - практ. конф. (май 1989). – Чернигов; Новгород-Северский, 1989. – С. 97-98.

Співавт.: А. В. Сєдих.

43. ОБРАЗ Тараса Шевченка в повісті С. Васильченка «В бур'янах» // Науково-методична конференція, присвячена 175 річниці з дня народження Т. Г. Шевченка (травень 1989 р.): тези доп. – Чернігів, 1989. – С. 24-26.

Співавт.: Н. М. Брагінець.

44. М. КОЦЮБИНСЬКИЙ і М. Жук // Обласна науково-методична конференція, присвячена 125-річчю від дня народження М. Коцюбинського: тези доп. – Чернігів, 1989. – Ч. I. – С.98-100.

45. МЕТОДИЧЕСКИЕ рекомендации к изучению советской литературы о нравственных исканиях современников (на уроках внеклассного чтения). – Чернигов, 1989. – 31 с.

Співавт.: В. А. Доманський.

1990

46. К ВОПРОСУ об изучении биографии И. А. Гончарова в школе // Актуальные вопросы изучения в вузе курса методики преподавания языка и литературы в школе: тез. докл. и выступл. респ. науч.-практ. конф. – Нежин, 1990. – С.106-107.

47. МАЛІ та середні історичні міста: культурологічний аспект (на матеріалах Чернігівщини) // Дослідження історії малих та середніх міст України в контексті дальшого розвитку історичного краєзнавства. – Чернігів, 1990. – С.63-67.

Співавт.: В. О. Дятлов, О. Б. Коваленко.

48. ИЗ ИСТОРИИ Нежинской и Новгород-Северской гимназии // Література та культура Полісся. – Ніжин, 1990. – Вип. I. – С.35-36.

49. К ВОПРОСУ о «черниговском культурном гнезде» к. XIX – н. XX вв. // Нравственно-эстетическое воспитание молодежи средствами искусства: тез. Всесоюз. науч.- практ. семинара. – Чернигов, 1990. – Ч. II. – С.10-11.

50. РОСІЙСЬКІ письменники в Погорільцях // Минуле Сосниці та її околиць. – Чернігів, 1990. – С.72-74.

Антоній Погорельський і О. Толстой.

51. ПРО дитячу літературу в «Книзі для читання» (підручник для 3 класу трьохрічної початкової школи. – М., 1988) // Співробітництво вузу і школи – найважливіша умова підготовки вчителя: тези доп. обл. наук. - метод. конф. – Чернігів, 1990. – С.22-24.

52. КАЗІН Василь Васильович // Українська літературна енциклопедія. – К., 1990. – Т.2. – С.372.

1991

53. ПРАВИЛА хорошего тону: рек. студ. – Чернігів, 1991. – 31 с.

Співавт.: С. Л. Бобир.

54. ПОВЕРНЕННЯ Петра Савицького // Комс. гарт (Чернігів). – 1991.- 16 листоп. - С.8.

П. М. Савицький (1895-1969) – поет, історик, географ, економіст, народився в Чернігові, жив у Чехословаччині.

1992

55. ШЕВЧЕНКІВСЬКА тема в курсі англійської літератури // Науково-методична конференція «Т. Шевченко і сучасність»: тези доп. – Чернігів, 1992. – С.28-29.

56. НАУКОВА і творча спадщина П. М. Савицького // Тези доповідей міжвузівської науково-практичної конференції. – Чернігів, 1992. – Ч. 3. – С.8-9.

57. ДИТЯЧА словотворчість як пізнання малюком світу // Тези доповідей міжвузівської науково-практичної конференції. – Чернігів, 1992. – Ч. 3.– С.6-7.

Співавт.: О. В. Михайлюк.

58. НАУЧНОЕ и литературное наследие П. Н. Савицкого //1000 років Чернігівської єпархії: тези доп. церк.-іст. конф. – Чернігів, 1992. – С.108-111.

59. ИВАН Александрович Гончаров и дети (К вопросу о биографии писателя) // Opera Slavica. Slavisticke Rozhledy (Чехия). – 1992. – №1. – С.25-30 (рос. мовою).

1993

60. У МЫСЛЕЙ есть неслабнущие крылья // Радуга. – 1993. – №2. – С.110.

Про поетичні твори маловідомого поета П. Савицького, випускника Черніг. гімназії. В 1921 р. емігрував до Чехословаччини.

61. ПЕТРО Савицький: життєвий і творчий шлях // Сучасність. – 1993. - № 4. – С. 139-141.

62. ПАМ'ЯТЬ молодых // Альманах «Шедевра». – Чернігів, 1993. – С. 46-47.

Про зародження молодіжного театру в Чернігові. Вистава за мотивами творів Б. Васильєва «Одинадцять сторінок воєнної прози» режисера-постановщика Г. Касьянова у виконанні акторів обласного театру ляльок.

63. КУДИ веде дорога Пушкина // Альманах «Шедевра». – Чернігів, 1993. – С.48-49.

З історії молодіжного театру в Чернігові. Літературно-музична композиція театру-студії «Молодіжна сцена» з обласним історичним музеєм присвячена генію російської літератури О.С.Пушкіну.

64. Е. Н. ЧИРИКОВ. На путях жизни и творчества: отрывки воспоминаний / вступ. ст., публ. и примеч. А. В. Бобыря // Лица: Библиографический альманах. – М. ; Спб., 1993. – С.281-293.

Рец.: Сапон В. Про автора «Мужиків»: пошук / В. Сапон // Десн. правда. – 1994. – 7 квіт.

1994

65. ЛИТЕРАТУРНАЯ страница «русской акции» (Е. Н. Чириков в Чехословакии) // Opera Slavica. Slavisticke Rozhledy (Чехия). – 1994. – №1. – С.1-19 (рос. мовою).

66. СВІТ народної духовності в дитячих творах М. Коцюбинського // Збірник матеріалів науково-практичної конференції, присвяченої 130-річчю з дня народження М. Коцюбинського. – Чернігів, 1994. – С.13-16.

67. ЩО і як ми плакаємо? На вістрі проблеми [вивчення української мови] // Десн. правда. – 1994. – 11 трав.

Співавт.: С. Реп`ях, В. Шевченко, П. Михед.

1995

68. К ИСТОРИИ одной полемики // Вопросы лит. – 1995. – №4. – С.326-335.

Полеміка навколо роману Є. Чирикова «Зверь из бездны».

69. ПРО статтю П. Савицького «Сказания иностранцев о Сибири» // Актуальні питання природознавства / Ніжинський державний педагогічний інститут ім. М. В. Гоголя. – Ніжин, 1995. – С.138-143.

Співавт.: В. В. Смаль., І. В. Смаль.

1996

70. СЛОВНИК літературознавчих термінів: Посіб. для учнів 10-11 класів середніх шкіл. – Чернігів, 1996. – 40 с.

Співавт.: В. К. Сеніна, Л. І. Кадетова, З. Ф. Кудрявцева.

71. ДОРОГИ восхождения Петра Савицкого // П. Савицкий. Дороги / вступ. ст., сост. и примеч. А. В. Бобыря – Чернигов, 1996. – С.3-23.

72. ФАКУЛЬТЕТ початкового навчання // Початк. шк. – 1996. – №9. – С.7-9.

З історії факультету початкового навчання ЧДПУ імені Т. Г. Шевченка.

73. ЛІТЕРАТУРА рідного краю для малят // Педагогічні та психологічні проблеми підготовки вчителів. – Чернігів, 1996. – С.186-188.

74. ПРАВИЛА хорошого тону в початковій школі // Національні та регіональні традиції в системі навчання та виховання студентів і школярів. – Чернігів, 1996. – С.76-78.

75. ФАКУЛЬТЕТ першого вчителя: до 80-річчя ЧДПУ // Десн. правда. – 1996. – 26 верес.

1997

76. ДОРОГА сходження Петра Савицького // Сіверян. літопис.(Чернігів) – 1997. – №4. – С.63-71.

Життєвий і творчий шлях поета і перекладача, представника укр. діаспори.

77. ВІД сесії до сесії...[будні і свята педфаку] // Черніг. відом.(Чернігів) – 1997. – 7 лют. – С.6.

Співавт.: Л. Потапенко.

78. ФАКУЛЬТЕТ першого вчителя // Наш край (Чернігів). – 1997. – 29 берез.

79. ФАКУЛЬТЕТ першого вчителя: до 80-річчя ЧДПУ // Маяк (Корюківка). – 1997. – 28 трав.

1998

80. РОБИ не так, як Нетреб'як: культура поведінки молодших школярів / ілюстр. Т. О. Бобир. – Чернігів: Диво, 1998. – 72 с.

81. АБЕТКА спілкування (до питання про культуру поведінки молодших школярів) // Вісник ЧДПУ. – Чернігів, 1998. – Серія: Психолого-педагогічні науки. – Вип. 1. – С.101-103.

Співавт.: С. Л. Бобир.

82. ДИТЯЧІ роки К. Д. Ушинського на Сіверській землі // Вісник ЧДПУ. – Серія: Психолого-педагогічні науки. – Чернігів, 1998. – Вип. 1. – С.8-10.

83. ЖИЗНЬ прожить – не поле перейти // Зинченко Г. А життя одна... – К., 1998. – С.5-7.

Вступна стаття до роману Г. Зінченка «А життя одна».

2000

84. ШЛЯХ на Батьківщину триває // Гарт (Чернігів). – 2000. – 26 трав. – С.12.

До 105-ї річниці від дня народження П. М. Савицького – мистецтвознавця і поета, уродженця Чернігова. Помер у Празі.

2001

85. «МОЙ крест – універсальність...» // Реклама и жизнь (США). – 2001. – №11 –14 марта.– С.15 (рос.мовою).

Про життєвий і творчий шлях П. Савицького.

86. АБЕТКА спілкування // Почат. освіта. – 2001. – № 25. – С.1- 48.

Культура поведінки молодших школярів.

87. З ІСТОРІЇ факультету початкового навчання Чернігівського державного педагогічного університету імені Т. Г. Шевченка // Три століття гуманітарної та педагогічної освіти в Чернігові: від колегіуму до університету: зб. матеріалів ювіл. наук. конф., присвяч. 300-річчю Чернігівського колегіуму і 85-річчю ЧДПУ імені Т. Г. Шевченка. – Чернігів, 2001. – С.109-111.

88. НАШІ історія і сьогодення: 85-річчя ЧДПУ // Гарт. – 2001. – 19 жовт. – С.6.

ЧДПУ імені Т. Г. Шевченка – один з найстаріших вищих учбових закладів України.

89. ФАКУЛЬТЕТ юних у древньому вузі: до 85-річчя ЧДПУ // Почат. освіта. – 2001. – №43. – С.4.

Ф-т початкового навчання.

2002

90. ЗАРУБІЖНА література: навч.-метод. посіб. для вчителів та учнів серед. шк. – Чернігів, 2002. – 207 с.

Співавт.: В. К. Сеніна, Л. І. Кадетова, З. Ф. Кудрявцева.

91. РОЛЬ історико-етнографічного вивчення етикету у процесі формування особистості вчителя початкових класів // Вісник Чернігівського державного педагогічного університету. – Чернігів, 2002. – Серія: Педагогічні науки. – Вип. 10. – С.34-36.

92. ВИКОРИСТАННЯ прислів'їв та приказок у навчанні мовленнєвого етикету молодших школярів // Вісник Чернігівського державного педагогічного університету. – Чернігів, 2002. – Серія: Педагогічні науки. – Вип. 10. – С.80-81.

2003

93. ДО ПИТАННЯ про культуру поведінки молодших школярів // Оновлення змісту та форм дошкільної та початкової освіти України: матеріали Всеукраїнської наук.-практ. конф. – Миколаїв, 2003. – С.160-167.

94. УЧИТЕЛЬ початкових класів завжди потрібен // Гарт. – 2003. – 28 листоп. – С.18.

З історії підготовки вчит. почат. кл. у Черніг. губ. ХІХ - поч. ХХ ст. Діяльність ф-ту почат. навчання ЧДПУ.

95. НОВА спеціальність [сімейне виховання] у Чернігівському педуніверситеті // Сівєрщина (Чернігів). – 2003. – 16 трав.

2004

96. ІСТОРІЯ виникнення етикету: бесіда перша // Почат. шк. – 2004. – №1. – С.9-11.

97. ВІТАННЯ: бесіда друга // Почат. шк. – 2004. – №2. – С.4-9.

98. ЕТИКЕТ і культура мовлення під час звертання: бесіда третя // Почат. шк. – 2004. – №5. – С.40-43.

99. ЕТИКЕТ і культура мовлення: бесіда четверта // Почат. шк. – 2004. – №6. – С.45-47.

100. РОДИННИЙ етикет (до питання про мовленнєву культуру) // Традиції родинного виховання в Україні та сучасність. – К., 2004. – С.14-16.

101. ЕТИКЕТ учителя. – К.: Ленвіт, 2004. – 191 с.

102. ГРИГОРІЙ Сковорода як сімейний вихователь // Вісник Чернігівського державного педагогічного університету. – Чернігів, 2004. – Вип. 24.– С.110-113.

103. СЛАВНІ імена українські (до 150-річчя від дня народження Марії Заньковецької) // Woman's world / Жіночий світ (Канада). – 2004. – №17. – С.5-6 (укр. мовою).

104. УКРАЇНСЬКА свідомість і російські симпатії Марії Заньковецької (До 150-річчя від дня народження актриси): видатні земляки // Літ. Чернігів. – 2004. – № 1. – С.109-134.

105. УКРАЇНСЬКА свідомість і російські симпатії Марії Заньковецької (до 150-річчя від дня народження актриси). – Чернігів: ЦНТЕІ, 2004. – 31 с., 1с.портр.

106. ДОРОГА сходження Петра Савицького // Чернігівщина Incognita. – Чернігів, 2004. – С. 323-329.

107. ЛИМЕРИКИ Едварда Ліра та сучасні педагогічні аспекти // Педагогічні обрії. – 2004. – № 5. – С.69-72.

108. ПРО доцільність спецсемінару «Етикет учителя» в навчальних планах педвузів // Підготовка вчителя початкової школи в умовах нової парадигми освіти: матеріали Міжнародної науково-методичної конференції 1-2 квітня 2004 р. / Ін-т педагогіки і психології НПУ ім. М. П. Драгоманова. – К., 2004. – С.90-92.

2005

109. ЕТИКЕТ і культура мовлення: бесіда п'ята // Почат. шк. – 2005. – №1. – С.55-59.

110. ЕТИКЕТ і культура мовлення: бесіда шоста // Почат. шк. – 2005. – №2. – С.55-57.

111. ЕТИКЕТ і культура мовлення: бесіда сьома // Почат. шк. – 2005. – №5. – С.69-72.

112. ЕТИКЕТ і культура мовлення: бесіда восьма // Почат. шк. – 2005. – №7. – С.53-56.

113. РОДИННИЙ етикет (до питання про мовленнєву культуру) // Актуальні проблеми формування творчої особистості вчителя початкових класів: матеріали третьої Всеукраїнської науково-практичної конференції. – Вінниця, 2005. – С.124-125.

114. УРОКИ гарної поведінки: яких правил не знає Нетреб'як? // Розкажіть онуку. – 2005. – №22-23. – С.74-75.

115. ПРО доцільність спецсеминару «Етикет учителя» в навчальних планах педвузів // Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. – К., 2005. – Серія 17: Теорія і практика навчання та виховання. – Вип. 2. – С.43-48.

116. ПОЛІФОНІЯ філології: статті різних років / Літ. ред. та упоряд. В. К. Сеніна. – Ніжин: Аспект-Поліграф, 2005. – 228 с.

117. МАРИЯ Заньковецкая и Россия (к 150-летию со дня рождения великой украинской актрисы) // Информационный вестник Форума русистов Украины. – Симферополь, 2005. – Вып. 9.– С.16-22.

118. СУДИЛА доля Савицькому: видатні земляки // Літ. Чернігів. – 2005. – №2. – С.139-143.

Поет, мистецтвознавець, громадський діяч. Уродженець Чернігова. Помер у Празі.

119. ПЕТР Савицький – главный идеолог евразийства // Портал «Соотечественники». – <http://www.rusedina.org/?parent=1043>.

120. ЛИМЕРИКИ як жанр світової літератури: нарис про життя і творчість Едварда Ліра, зачинателя цього жанру // Всесвітня літ. в серед. навч. закладах України. – 2005. – №3. – С.51-55.

121. ЛИМЕРИКИ Едварда Ліра та сучасні педагогічні аспекти // Сучасні підходи до навчання англійської мови в початковій школі у світлі загальноєвропейських рекомендацій мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання: матеріали наук.-метод. семінару. – Чернігів, 2005. – С.3-9.

122. АЛАН Мілн «Вінні-Пух і Всі-Всі-Всі»: урок позакласного читання у 2-4 класі // Педагогічні обрії. – 2005. – №1. – С.51-55.

123. «РУССКАЯ» сказка англійського писателя А. Милна «Винни-Пух и Все-Все-Все» (к 80-летию литературного героя) // Рус. язык и лит. в учеб. заведениях. – 2005. – №11. – С.44-49.

124. КАЗКА А. Милна «Вінні-Пух і Всі-Всі-Всі»: творча історія та поетика твору: актуальні проблеми дитячої літератури // Вісник Київського славістичного університету. – 2005. – Серія: Філологія. – №22. – С.100-117.

125. «ПУХ не знал ни слова по-русски». Литературная интерпретация сказки А. Милна «Винни-Пух и Все-Все-Все»: русские и украинские художественные переводы // История и методика преподавания славянских языков и литератур как иностранных с применением технологии диалога культур: материалы Регион. науч. конф. / под ред. проф. В. А. Доманского – Томск, 2005. – Вып. 2. – С.193-200.

126. ДИТЯЧА книга «дорослого» поета Василя Буденного: рецензії, критика // Літ. Чернігів. – 2005. – №2. – С.170-172.

Рец. на кн.: Буденний В. Й. У школі і вдома: вірші для дошк. та молодш. шк. віку / В.Й.Буденний. – Чернігів: Чернігівські обереги, 2004. – 35 с. - іл.

127. СКАЗКИ жизни Андерсена // Зеркало (США). – 2005. – №175. – С.20-23 (рос. мовою).

128. АНДЕРСЕН... Казкар, позначений Богом (До 200-річчя від дня народження [датського] письменника): літературознавство // Літ. Чернігів. – 2005. – №4. – С.136-139.

129. СТУДЕНТСЬКА наукова робота сьогодні // Актуальні проблеми реформування сучасної початкової школи: міжвузівська студент. наук.-практ. конф. – Чернігів, 2005. – С.3-4.

130. АБІТУРІЄНТ – студент – фахівець: мова про слово, слово про мову [Міжнародний день студентів] // Гарт. – 2005. – 17 листоп. – С.18.

131. УКЛІННЕ слово до землі: мова про слово // Гарт. – 2005. – 24 листоп. – С.18.

132. ЩОБ не зазнавати поразок: мова про слово [до Дня Збройних Сил України] // Гарт. – 2005. – 1 груд. – С.18.

133. МІЦНОГО вам здоров`я: слово про мову // Гарт. – 2005. – 8 груд. – С.18.

2006

134. МОВНО-НАЦІОНАЛЬНЕ виховання вчителя початкових класів // Вісник Чернігівського державного педагогічного університету. – Чернігів, 2006. – Серія: Пед. науки. – Вип. 38. – С.3-6.

135. ПЕТРО Савицький та його забуте дослідження «Література факту» у «Слові о полку Ігоревім» (до 110-річчя з дня народження вченого) // *Studia philologica*.(Сімферополь) – 2006. – №1-2. – С.215-218.

136. НОВИЙ рік у всьому світі: традиції // Гарт. – 2006. – 5 січ. – С.6.

137. «ЩЕДРИЙ вечір, добрий вечір!»: мова про слово та традиції // Гарт. – 2006. – 12 січ. – С.21.

138. ТЕТЯНИН день – свято студентської братії: мова про слово // Гарт. – 2006. – 26 січ. – С.19.

2007

139. МАЛЕНЬКІ співавтори великих творів (до проблеми батьків і дітей) // Діти – батьки – суспільство: взаємодія та інтеграція: зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф. 16-17 берез.2007 року. – Чернігів, 2007.– С.4-7.

140. МАЛЕНЬКІ співавтори великих творів: алхімія слова: цікаве літературознавство // Зарубіжна літ. – 2007. – №22-23. – С.17-19.

З історії виникнення творів дитячої англійської літератури.

141. ДЖОНАТАН Свіфт «Мандри Гуллівера»: система уроків у 7 класі // Педагогічні обрії. – 2007. – №1. – С.15-23.

142. ДО 340-РІЧЧЯ від дня народження Джонатана Свіфта: Вчити учнів сучасному сприйняттю класики: метод. рек. до організації вивчення його роману «Мандри Гуллівера» // Всесвітня літ. в серед. навч. закладах України. – 2007. – №4. – С.49-53.

143. СВІФТ – маленьким Гулліверам України та їхнім батькам (до 340-річчя від дня народження письменника): літературознавство // Літ. Чернігів. – 2007. – №2. – С.125-137.

144. ЗВІДКИ взявся Вінні-Пух, або Родовідне дерево, на якому сидить ведмежа: золоті ключі: наука - вчителю // Зарубіжна літ. – 2007. – №22-23. – С.20-22.

145. ВЕЛЛС-УЧИТЕЛЬ і його казочка [«Пригоди Томмі»]: світ на долонях: додаткове читання //Зарубіжна літ. – 2007. – №22-23. – С.23-26.

Казка англ. письменника Г. Веллса надрукована в перекладі на укр. мову О. Бобирем.

146. КАЗКОВА гра в житті та творчості Д. Баррі: літературознавство // Літ. Чернігів. – 2007. – №4. – С.117-134.

Д. Баррі – англ. драматург, романіст, есеїст, журналіст.

147. УКРАЇНОФІЛЬСТВО Петра Савицького: мистецтво // Літ. Чернігів. – 2007. – №1. – С.137-143.

148. СОФІЯ Русова про роль і значення жінки в українському культурному процесі // Вісник ЧДПУ. – Чернігів, 2007. – Серія: Педагогічні науки. – Вип. 47. – С.27-29.

149. ЛИТЕРАТУРНАЯ інтерпретація Б.Заходера англійської сказки о Винни-Пухе // Dialog kultur IV: sbornik prispevku z mezinarodni vedecke conference. Hradec Kralove 23-24.01.2007/Univerzita Hradec Kralove. Pedagogicka fakulta. Katedra slavistiky. – Oftis Usti nad Orlici,2007. – S.:279-284 (рос. мовою).

2008

150. ДИТИНСТВО як формуючий етап творчості Р. Стівенсона // Якісна освіта як особистісна і суспільно-корисна мета: від теорії до практики: міжвузівський наук.-практ. семінар 6 грудня 2007 рік – Чернігів, 2008. – С.11-19.

151. ВІЧНЕ дитинство Пітера Пена: нарис життя і творчості Джеймса Баррі // Всесвітня літ. в серед. навч. закладах України. – 2008. – №5. – С.48-54.

152. РОБИ не так, як Нетреб'як: посібник із культури поведінки молодших школярів // Початкове навчання та виховання. – 2008. – №28 (176). – Методичний банк, 40-й внесок. – С.1-20.

153. Ред.: ФАКУЛЬТЕТ першого вчителя (до 50-річчя факультету початкового навчання) / Черніг. держ. пед. н-т ім. Т.Г.Шевченка, ф-т почат. навч. – Чернігів: ЧДПУ ім. Т. Г. Шевченка, 2008. – 179 с.

154. ТУТ готують першого вчителя // Факультет першого вчителя (до 50-річчя факультету початкового навчання) / Черніг. держ. пед. ун-т ім. Т. Г. Шевченка, ф-т почат.навч. – Чернігів, 2008. – 179 с.

155. ЛИТЕРАТУРНАЯ інтерпретація Б.Заходера англійської сказки о Винни-Пухе //Эстетическое пространство детства и формирование культурного поля школьника: материалы Третьей Всероссийской науч.-метод. конф. Санкт-Петербург, 21-22 февр.2008 года / Рос. гос. пед. ун-т им.А. И. Герцена. – Спб., 2008. – С.176-182.

2009

156. ВІДПОВІДНІСТЬ вітальних висловів чинникам національного комунікативного етикету // Збірник наукових праць / Бердянський держ. пед. ун-т. – Бердянськ, 2009. – Пед. науки. – №2. – С.70-74.

157. МАТЕРІАЛИ до вивчення творчості Р. Стівенсона у 6 класі // Педагогічні обрії. – 2009. - №1. – С.22-26.

158. КАЗКОВІ прогулянки з Памелою Треверс // Літ. Чернігів. – 2009. – №1. – С.100-117.

159. НЯНЬКА, яка ніколи нікому нічого не пояснює: До 110-ї річниці від дня народження П. Треверс: методичні рекомендації до уроку додаткового читання по вивченню казки П. Треверс «Мері Поппінс» // Зарубіжна літ. – 2009. – №13-14. – С.13-15.

160. НАВЧАННЯ самостійності: матеріали до уроку за казкою Памели Треверс «Мері Поппінс» (5 клас) // Всесвітня літ. в серед. навч. закладах України. – 2009. – №6. – С.53-54.

161. ЩОБ перемогти у двобої з життям (Р.Стівенсон і його пригодницький роман «Острів скарбів») // Літ. Чернігів. – 2009. – №3. – С.106-126.

162. Нянька, яка ніколи нікому нічого не пояснює: методичні рекомендації до уроку додаткового читання по вивченню казки П. Треверс «Мері Поппінс» у 5 класі // Педагогічні обрії. – 2009. – №3. – С.33-37.

Література про О. Бобиря

163. ЩОБ в майбутті віддати серце дітям: факультету початкового навчання ЧДПУ-70 / розмову з деканом ф-ту О. В. Бобирем вела В. Осадчук // Гарт. – 1998. – 27 листоп. – С.13.

164. ФАКУЛЬТЕТ першого вчителя / інтерв'ю з деканом факультету, відмінником освіти України О. В. Бобирем взяв В. Сапон // Десн. правда. – 1998. – 3 груд.

Наказом Міністерства освіти України від 30 вересня 1996 року О. В. Бобирю присвоєно звання відмінника освіти України.

165. Бобир Олександр Васильович // Бібліографічний покажчик наукових праць викладачів [Чернігівського педагогічного] інституту [ім. Т. Г. Шевченка] (1976-1985) – Чернігів, 1986. – С.120-122.

166. Бобир Олександр Васильович // Бібліографічний покажчик наукових праць викладачів [Чернігівського педагогічного] інституту ім. Т. Г. Шевченка (1986-1991). – Чернігів, 1991. – С.192-194.

167. Бобир Олександр Васильович // Бібліографічний покажчик наукових праць викладачів [Чернігівського педагогічного] інституту ім. Т. Г. Шевченка (1991 – 1996 рр.). – Чернігів, 1996. – С.121.

168. Бобир Олександр Васильович // Бібліографічний покажчик наукових праць викладачів [Чернігівського педагогічного університету ім. Т. Г. Шевченка] (1997-2002) – Чернігів, 2003. – С.177-180. – (Електронний варіант).

Допоміжні покажчики Іменний покажчик

Андерсен Г. 127, 128

Баррі Д. 146, 151

Бедний Д. 16

Бобир С. Л. 53, 81

Бобир Т. О. 80
Брагінець Н. М. 43
Брюсов В. Я. 40
Буденний В. 126
Васильєв Б. 29, 62
Васильченко С. 43
Веллс Г. 145
Вільде Е. 38
Герцен О. І. 155
Гоголь М. 5, 12, 13, 40, 69
Гончаров І. О. 32, 36, 37, 46, 59
Горький М. 3
Грищенко П. В. 169
Доманський В. А. 45
Драгоманов М. П. 108, 115
Дятлов В. О. 47
Жук М. 44
Заболоцький М. О. 28
Заньковецька М. 8, 9, 10, 11, 14, 18, 25, 27, 38, 103, 104, 105, 117
Заходе р Б. 149, 155
Звиняцьковський В. 13
Зінченко Г. 83
Кадетова Л. І. 70, 90
Казін В. В. 52
Калнберзін Я. 30, 33
Касьянов Г. 62
Коваленко О. Б. 47
Коцюбинський М. 44, 66
Кропивницький М. 6
Кудрявцева З. Ф. 70, 90
Куценко П. 169
Лір Е. 107, 120, 121
Мілн А. 122, 123, 124, 125, 144
Михайлюк О. В. 57
Михед П. 67
Осадчук В. 162
Петровський Д. В. 35
Погорельський А. 50
Потапенко Л. 77
Пушкін О. С. 34, 63
Реп`ях С. 67
Русова С. 148
Романчук Н. В. 169
Савицький П. М. 54, 56, 58, 60, 61, 69, 71, 76, 84, 85, 106, 118, 119, 135, 147
Сапон В. 64, 163
Свіфт Д. 141, 142, 143
Сеніна В. К. 70, 90, 116
Седих А. В. 42
Сковорода Г. 102
Смаль В. В. 69
Смаль І. В. 69
Станюкович К. М. 15

Стівенсон Р. 150, 157, 161
Суворін О. 14, 38
Сухомлинський В. 17
Телешов М. Д. 19
Толстой Л. М. 41
Толстой О. 50
Тре верст П. 158, 159, 160, 162
Українка Л. 4
Успенський Г. І. 20
Успенський М. В. 21
Ушинський К. Д. 42, 82
Чехов А. П. 25, 26, 27, 30, 33, 38
Фет А. А. 22
Франко І. 31
Чириков Є. 1, 3, 4, 5, 6, 12, 23, 39, 41, 64, 65, 68
Шайгородський В. 169
Шевченко В. 67
Шевченко Т. Г. 43, 55, 72, 87, 88, 89, 153, 154
Шкловський В. Б. 24
Янсов Б. А. 33

Географічний покажчик

Бердянськ 156
Вінниця 113
Волгоград 25
Градець Кралове 149
Даугавпілс 30, 33
с. Дроздовиця Городянського р-ну 35
Кіровоград 8, 16, 17
Київ 7
Миколаїв 93
Ніжин 40, 46, 48, 69
Новгород-Сіверський 42, 48
Одеса 31
с. Погорільці Семенівського р-ну 50
Полісся 48
Полтава 4
Прага 84, 118
Росія 117
Санкт-Петербург 155
Сімферополь 135
Сосниця 50
Таллін 38
Чехословаччина 54, 60, 65
Чернігів 28, 37, 39, 43, 44, 49, 51, 54, 55, 56, 58, 60, 62, 63, 66, 72, 75, 78, 79, 84, 87, 88, 89, 91, 92, 94, 95, 102, 118, 129, 139, 153, 154
Чернігівська губернія 94
Чернігівщина 47

ЗМІСТ

Педагог і літературознавець Олександр Бобир.....

Хронологічний покажчик друкованих праць та публікацій О. В. Бобиря.....

Література про О. Бобиря.....

Допоміжні покажчики.....

Іменний покажчик.....

Географічний покажчик.....